

Eesti Energeetika Veteranide Ühenduse koosoleku memo nr 3/2016

Tallinn, Eesti Energia, Lelle 22.

15.03.2016.

Koosolekust võttis osa 29 Ühenduse liiget.

Päevakorras:

1. Ettekanne teemal „Nord Pool Spot arengutest ja mõjust elektri hinnale“. Esitab Ingrid Arus, NPS Balti piirkonna juht.

2. Muud.

Rein Talumaa teavitas koosolijaid energeetikaveteranide auväärsetest sünnipäevadest: täna saab 80-aastaseks Tõnu Mürsepp, Oskar Kalmet sai 24.02. 89-aastaseks, Aleksander Annus sai 27.02. 89-aastaseks, Jüri Sarv saab homme 82-aastaseks. Koosolekul osalesid nimetatutest O. Kalmet ja J. Sarv.

1. Ingrid Arus, Nord Pool Spot (2016. aastast Nord Pool) Balti piirkonna juht esines huvitava ja väga sisuka ettekandega elektribörsi tekkimisest, arengust, tänapäevast ja ka tulevikust. Ettekande materjalid on vaadeldavad Ühenduse kodulehel (www.energiaveteran.ee) rubriigis „Ettekanded“.

Nord Pool (Spot) on esimene rahvusvaheline elektrienergia börs (asut. 2002), maailma suurim elektrienergia vabaturg, nii turul kaubeldava elektri mahu poolest kui ka turuosalt. Põhjamaid ja Balti riike ühendav vabaturg sai alguse turu avamisega Norras 1991. aastal, muutus rahvusvaheliseks 1996. aastal, Soome ühines 1998. aastal, Taani 2000. aastal. Baltimaade ühinemine Põhjamaade elektrituruga sai toimuda pärast esimese omavahelise elektriühenduse Estlink 1 valmimist 2007. aastal – Eesti ühines 2010. aastal, Leedu 2012. ja Läti 2013. aastal. Nord Pooliga on ühinenud Inglismaa, aga EL ühtse digitaalse turu NEMO kaudu oleme ühenduses paljude Euroopa riikidega.

Nord Pooli omanikeks on süsteemihaldurid, Eestis Elering (osalusega 2%).

Põhjamaades ja Balti riikides on lepitud kokku, et kogu elektritoodang müüakse läbi börsi. Mida rohkem on pakkujaid, seda usaldusväärsemaks kujuneb hind. Täna on Balti riikides liikmeid kokku 43.

Hind arvutatakse järgmiseks päevaks, ajaintervalliks on üks tund. Päevisene elektrimüük (hinna arvutamine) on juba ka kasutusel (eriti näit Saksamaal), meie jaoks on see tulevik, samuti kui ajaintervall 15 minutit.

Ettekandja selgitas ka hinna arvutamise käiku: ettenähtud ajaks kogutakse müügipakkumised, ostupakkumised ja andmed ülekandevõimsuste kohta; hinnad

arvutab süsteem (sisestused pole avalikud), tuule- ja hüdroenergia juures võetakse arvesse ka vastav subsiidiumite süsteem.

Demonstreeritud statistikanäitajatest on näha tendents, et elektrimahtude suurenemisele on vastanud elektri börsihinna vähenemine.

Ettekandja vastas kuulajate (Uudo-Rein Lehtse, Jüri Rebase, Väino Kõppo, Lembit Berkise, Rein Talumaa, Kaljo Kilbi, Lembit Kuke, Enn Kallikormi jt) arvukatele küsimustele. Vastustest saime muuhulgas teada, et Soomes on võimalik 20% ulatuses teostada kohalikku tootmist-müüki; Venemaa võib elektrit meile müüa läbi Leedu börsi; hinnapakumisi ei saa keegi näha; Soome on defitsiitne süsteem ja seal pudelikaelaks on Rootsi-Soome ülekanne.

2. Rein Talumaa andis teada:

2.1. Järgmine koosolek toimub 14.04 kell 14 Lelle 22.

2.2. Ühenduse kodulehel on värske materjalina üles pandus rubriigis Üldinfo – Ajaloost kirjutis „Eesti Energeetika Veteranide Ühendusest“.

2.3. Soovitav on avalikes materjalides hoiduda Ühendusele viitamisest lühendiga EEVÜ, mis on juba kasutusel Eesti Evangeeliumi Vennasteühingul.

3. Esitatud küsimused:

3.1. U.-R. Lehtse esitas küsimuse kontaktide loomisest meie võimalike sõsarühendustega Lätis ja Leedus.

3.2. L. Kaber esitas küsimuse nn Levo-raamatu väljaandmise käigu kohta.

3.3. T. Truupõld esitas küsimuse EE lehe Välek saatmise katkemise kohta.

Koosolekut juhatas Rein Talumaa

Memo koostas Tõnu Truupõld